N°. 89. A°. 1834.

VRIJDAG, DEN 7^{den} NOVEMBER.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Een woord over de Oostersche kwestie.

De gebeurtenissen in Sijrien brengen de Oostersche kwestie op nieuw op het tapijt, eene kwestie, op zich zelve reeds zoo belangrijk van aard, daar toch deze vroeg of laat eenen magtigen invloed op het vaste land van Europa moest uitoefenen.

Sedert het evenwigt in het statenstelsel van ons werelddeel, door den grooten revolutionnairen schok van 1830, verbroken is, schijnt het, dat alleen een even groote tegenschok dat evenwigt zal kunnen herstellen. En wanneer wij met eenige aandacht de reeks van gebeurtenissen, welke elkander in een kort tijdsbestek hebben opgevolgd, gadeslaan, en de verschillende pogingen, om dat evenwigt te herstellen of verbroken te houden, beschouwen, dan wordt het in zekere mate meer waarschijnlijk, dat alleen eene vroeger aan dat statenstelsel als het ware vreemde kwestie, als oorzaak en tot middel zal moeten dienen, om de oude, beschaafde wereld wederom op een vast steunpunt te vestigen; en in dat opzigt zijn de Oostersche aangelegenheden onze aandacht overwaardig.

In de verschillende sedert 1830 gehoudene troonredenen hebben wij, o. a. in die van den Koning van Engeland en in die van den Koning der Franschen, menigmalen opgemerkt, welken zonderlingen draai deze beide gouvernementen aan dat evenwigt willen geven. Het doel echter straalde zeer duidelijk uit hun beider handelingen door.

Toen de staatkunde dier beide mogendheden aanvankelijk zegevierde, toen zelfs bestond nog de mogelijkheid, dat het verbroken evenwigt zich zoude hersteld hebben, wanneer beiden met opregten zinne aan het principe, dat zij voorgaven te zullen huldigen, getrouw waren gebleven. De Julij omwenteling en de parlementaire hervorming, waren zoo als zij voorgaven — uit de beide volken uitgegaan. De souvereiniteit der volken werd dus door beiden erkend, en het was op dat beginsel, dat zij schijnbaar de instellingen van het inwendige beheer niet alleen, maar ook de staatkunde der overige mogendheden wilden regelen en daardoor een hernieuwd evenwigt in het Europesche statenstelsel wilden brengen. Van eene oogenblikkelijke zinbegoocheling gebruik makende, werd door hen het beginsel van *niet tusschenkomst* aangenomen en aan de andere mogendheden opgedrongen.

Het was maar al te duidelijk, dat Engeland, maar vooral Frankrijk, hierbij te veel vertrouwen hadden gesteld op den invloed en de vermoedelijke successen der revolutionnaire propaganda, die reeds eenige jaren vroeger ijverig werkzaam was geweest. Vertrouwende dat alle de volken van ons werelddeel, de een na den ander, aan de stem der propaganda zouden gehoor geven, moest het beginsel van *niet tusschenkomst* hun hebben toegeschenen, als het beste en onfeilbaarste middel, om Europa in het door hen gewilde evenwigt te brengen, en zulks door de instelling van nieuwe dijnastien. Het belang der nieuwe orde van zaken in Frankrijk vorderde toch gebiedend genoeg, om oude verkregene regten, anders gezegd, de legitimiteit, te onderdrukken en uit het statenstelsel, dat Europa ten doel zou vallen te doen verdwijnen; en wie weet, in hoe verre Lodewijk Philips — niettegenstaande het bondgenootschap met het gouvernement van Groot-Brittanje — in overeenkomst en in verband met de Iersche oproerstoken, gewerkt heeft en nog werkt om Ierland van de Engelsche kroon af te scheiden, om ook daar, even als op het vaste land, eene geheele nieuwe orde van zaken te stichten.

Wanneer men de gebeurtenissen der vier afgeloopene jaren a posteriori beschouwt, dan zal het voorgeven, dat eene getrouwe aankleving van het beginsel van *niet tusschenkomst* zeer juist zoude hebben kunnen medewerken, om het door hen schijnbaar zoo gewenschte evenwigt te herstellen, niet zoo ongerijmd voorkomen: want juist dat beginsel zoude Belgie, Spanje en Portugal in zeer korten tijd hebben terug gevoerd, tot het principe van regt en billijkheid. De daadwerkelijke tusschenkomst in Belgie, en de zoo blijkbare tusschenkomst in Spanje en Portugal, hebben die volken gedwongen, om zich te onderwerpen aan de nieuwe orde van zaken, welke door Engeland en Frankrijk waren ingesteld. De door deze zoo hoog aangeprezene volksoppermagt, werd alzoo gelijktijdig met het regt der volken niet alleen miskend, maar gewelddadig vertrapt. Dat noemde Lodewijk Philips de emancipatie der volken, dat noemen de aanklevers van zijn liberalismus ontwikkeling en voortgang der vrijheid!

Eene getrouwe opvolging van het beginsel van *niet tusschenkomst*, eerstelijk door beide meergenoemde mogendheden als principe der nieuwere staatkunde vastgesteld, had alzoo het verbroken evenwigt kunnen herstellen. Een geheel tegenovergesteld principe had welligt dezelfde uitwerking voortgebragt, want dan hadden Oostenrijk, Rusland en Pruissen gelijktijdig tegen Frankrijk en Engeland kunnen optreden en, daar beide deze mogendheden eenen algemeenen oorlog hadden willen en moeten vermijden, zoo zoude daaruit de niet tusschenkomst als van zelve gevolgd zijn, en het evenwigt had zich zonder groote schokken hersteld. Om dus het evenwigt verbroken te houden, tot dat het zich, naar hunne wijze van zien, en naar hun algemeen doel herstelde, moesten de beide beginselen gelijktijdig door hen worden toegepast; d. i. tusschenkomst voor hen, en niet tusschenkomst voor de overige mogendheden.

Met eene schaamteloosheid, alle denkbeeld te boven gaan, zien wij dit dubbelhartig gedrag in de Oostersche kwestie doorstralen, en het zal welligt daar zijn, wanneer een dezer beginselen de bovenhand krijgt, dat men met al de kracht van eenen overwegenden invloed op het verbroken evenwigt zal werken. Hunne vertoogen en toerustingen ter zee, tegen Rusland en de Porte gerigt, zijn toch wel niet, zelfs bij eene eerste beschouwing, in overeenstemming te brengen, met de door hen aangenomene staatkunde in het westelijk gedeelte van Europa, wanneer men namelijk aan die toerustingen slechts één eenig doel toeschrijft. Beschouwen wij echter hun gedrag, ten opzigte van Spanje, Portugal, Belgie, Zwitserland en Italie, van een weinig meer nabij, dan kan men met eenigen grond veronderstellen, dat de geduchte zeemagt, welke beide deze mogendheden in de Middellandsche zee bijeen hebben gebragt, even zoo goed tegen Oostenrijk als tegen Rusland gerigt is. Men vergete daarbij niet, dat de driekleurige Fransche vlag op de wallen van Ankona wappert, en dat de Fransche en Engelsche propaganda nog onvermoeid in Italie en Napels werkzaam is. En zoude het dan te verwonderen wezen, dat Engeland en Frankrijk zich voorbereid hadden, om bij de eerste revolutionaire beweging in Italie of Napels het souvereine volk te kunnen bijspringen? Tot nog toe is de afstand, welke er tusschen Konstantinopel en Madrid bestaat, te groot, om in eens door de oproerleus doorloopen te worden; en Turin en Napels zullen eerst aan Franschen en Engelschen invloed moeten gehoorzamen, voor dat de Oostersche kwestie zich zal kunnen ontwikkelen.

Wij zijn er alzoo verre af, van de Oostersche zaken, zoo als sommigen, te beschouwen als eene geheel afgezonderde kwestie, als strijdig met de aangenomene Anglo Fransche staatkunde. Er bestaat hier één doel, één streven; namelijk, om die in verband te brengen met de gebeurtenissen in het Westen van ons werelddeel. De opstand in Syrien is dus van meer gewigt, dan men in den eersten opslag zoude denken. Zwicht Mehemed aldaar, en gelukt het den Grooten Heer om zijne miskende regten te doen zegevieren; dan vergete men niet, dat dit de eerste triomf zoude zijn, die het legitime beginsel in de laatste vier jaren behaald zou hebben; en een begin is er slechts noodig, om tot een goed einde te komen; en evenzeer als men het revolutionnaire beginsel van het Westen naar het Oosten wilde overvoeren, even zoo kan het legitime principe van het Oosten naar het Westen zegevierend tot ons overkomen.

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen, tot en met den 16 September ll.

Frankrijk.

PARIJS, 4 September. In een Spaansch dagblad vindt men het volgende gevoelen uitgedrukt, aangaande het bankroet:

Wij hebben hedenlangs buitengewonen weg de Spaansche dagbladen ontvangen, tot 26 Augustus. De Kamer der Procuradores had den vorigen dag zitting gehouden en het rapport gehoord van den afgevaardigde Lopez, in naam van de Kommissie, belast met de onderzoeking van het lijfstraffelijk wetsontwerp. Twee verzoekschriften, het een ter afschaffing der gelofte van St. Jacques, het ander ter hervorming van de gezondheids maatregelen, zijn vervolgens aangeboden, en het ministerie, bijzonder van den Heer Martinez de la Rosa, er in bewilligd hebbende dat dezelve aan de orde van den dag wierden gesteld, zoo is eene der volgende zittingen door den President vastgesteld, in welke de discussie dier verzoekschriften zoude plaats hebben.

— De *Observador* blijft met kracht niet slechts het financiële ontwerp van den Graaf Toreno voorstaan, maar zelfs het nog oneindig strengere, hetwelk van de kommissie wordt verwacht. Klimmen wij eens op, zegt dit Blad in deszelfs nommer van 24 Augustus, tot den oorsprong der Koninklijke leeningen. Aan wien is men de creatie dier leeningen verschuldigd? aan de invasie van 1823. Wie heeft Spanje in de noodzakelijkheid gebragt om dezelve aan te gaan? de invasie van 1823. Wie heeft ons krediet, onze hulpbronnen, onzen koophandel geruïneerd? Wie heeft den huurlingen de wapenen in de hand gegeven? Wie heeft aan dwingelandij en dweepzucht vergund den boezem des Vaderlands te verscheuren? De invasie van 1823.

Telken male wanneer men aan Frankrijk dien onregtvaardigen oorlog heeft verweten, dien het nageslacht zal schandmerken, wat hebben de Franschen alsdan geantwoord? Dat Frankrijk niet degeen was, die Spanje den oorlog aandeed, maar de Sylden des Heiligen Verbonds, hunne gemeene vijanden, en dat men aan Spanje geene de minste vergoeding was verschuldigd, wegens eenen onregtvaardigen, tegen den wil en het belang van Frankrijk gevoerden oorlog.

Op onze beurt zullen wij zeggen: Spanje is niet degeen, die de sedert 1823 aangegane schulden heeft aangegaan; het zijn de Sylden van het absolutismus, onze gemeene vijanden, en wij zijn den geldleeners, die tegen onzen wil en tegen ons belang sommen hebben geleverd, niet de minste vergoeding schuldig.

Men moet erkennen, dat Frankrijk de geen is, die ons constitutioneel gouvernement met Fransch geld, Fransche wapenen en Fransche soldaten heeft omverre geworpen; of wel men moet ook erkennen, dat Spanje de geen niet is, door wien de Koninglijke leeningen zijn aangegaan; dit dilemma biedt geenen uitweg aan. Spanje zal de schulden terug betalen, wanneer Frankrijk de door deszelfs invasie bewerkte nadeelen en rampen zal hebben hersteld.

Wat antwoordde het Fransche Gouvernement toen ingezetenen bij hetzelve klaagden door de erkenning der Cortes Bons geruineerd te zullen worden? dat het hunne eigene schuld was, en dat zij het lot van hunnen schuldenaar hadden moeten voorzien; dat het geene Kabinetszaak was; dat het Spaansche Gouvernement, door geld te leenen, even als een Bankiershuis had gehandeld, en dat Frankrijk zich met dergelijke dingen niet konde bemoeijen. Wel nu laat het Gouvernement aan de houders van Koninklijke Obligation thans hetzelfde antwoord geven.

De Fransche couranten van den 19 den, zegt de *Observador* van den 25sten, schijnt jegens onze financiële kwestie niet zoo vijandig gezind te zijn. Welligt beginnen zij te begrijpen, dat hunne beleedigingen niet den minsten invloed op de regtvaardige door onze Kamers te nemen maatregelen kunnen uitoefenen.

In deszelfs blad van den 26sten ander maal op dit gewigtige onderwerp terugkomende gaat de *Observador* in dezer voege voort:

Zij, die onzen Minister van financien het verwijt doen van onwetendheid en kwade trouw, gaan zelfs zoo ver van te zeggen dat indien de Kamers zijn voorstel aannemen, Frankrijk wapenmagt zal aanwenden om van het Spaansche gouvernement regt te verkrijgen. Indien de domooren (wij willen hen geene andere benaming geven) aan welken de verspreiding dezer bespottelijke geruchten is opgedragen, gelangd werden om de traktaten te noemen, waardoor de beide gouvernementen opzettelijk deze kwestie zijn verbonden, zouden zij zich voorzeker in groote moeijelijkheid bevinden.

Wij zijn verpligt het andermaal te zeggen, dat in 1823 een vreemd leger Spanje is binnengerukt, om aldaar de nationale souvereiniteit te vernietigen; dat het Spaansche Gouvernement, van alle krediet en van alle achting beroofd, zich gedwongen zag agenten te bezigen, wier zedelijk stond met de middelen, die in het werk moesten worden gesteld, ten einde den kapitalisten hun geld te ontrukken die, na hunne slagtoffers uitgeschud te hebben, zich eeniglijk aan de wraak der wetten konden onttrekken, door waarschijnlijk te zeggen als Petit Jean: »*Il est vrai qu' à Monsieur j' en rendais quelque chose.*" (Het is toch waar dat Mijnheer er ook iets van kreeg.)

Vermits het hier slechts om partikuliere belangen te doen is, zullen wij op dezelve de beginselen toepassen, welke hun tot regel moeten verstrekken.

De Heer de Villèle gedreven door de partij die de constitutie omverre wierp, gaf bij Koninklijke ordonnantie van den 12den November 1823 magtiging tot de negociatie der Spaansche Leeningen; doch men leest in die ordonnancie: *Overwegende, dat de vergunning om ter beurze van Parijs de openbare schuldbrieven der vreemde gouvernementen te noteren, van de zijde onzer Regering noch goedkeuring van gezegde leeningen in zich sluit, noch verpligting om ten behoeve van diegenen onzer onderdanen te interveniëren, welke vrijwillig hunne kapitalen daarin mogten steken*, enz.

Voor dat de Heer Villèle deze beginselen had vastgesteld, had Lord Castlereagh den Engelschen spekulants, die meer dan honderd duizend pond sterling aan Zuid-Amerika hadden geleend, te kennen gegeven, dat het gouvernement, hoedanig ook het lot van die spekulatie wezen mogt, zich in geenen deele daarmede zoude bemoeijen.

De Heeren Dupin, Odillon Barrot, enz., hebben bij andere gelegenheden hunne goedkeuring aan deze beginselen gehecht.

Wat blijft er dan nu van zoo vele zotte redeneringen over? Niets, volstrekt niets; of het ware dat mannen, magtig door hunnen rijkdom en door hunnen maatschappelijken stand, hunnen invloed aanwendden om te trachten ons gouvernement te dwingen aan het land verschrikkelijke lasten op te leggen, ten einde zich sommen verzekerd te zien, welke met schande waren verkregen.

De kwestie tot hare ware termen teruggebragt zijnde, blijft het aan de Kamers over, om in hunne wijsheid en vaderlandsliefde te onderzoeken of op het tegenwoordige Gouvernement wettige verpligting rust; of dit algemeene belang, bij geval, vordert zulke groote opoffering te bekrachtigen; en eindelijk of, in dien de gedoelde verpligtingen als lasten van den staat geheel worden verworpen, de nationale eer zich eenigermate verkort kan achten.

Na alhier de woorden van der *Observador* te hebben medegedeeld, voegen wij er bij dat dezelve kunnen aangemerkt worden als het werk van den Heer de Toreno zelven.

— De onlangs medegedeelde tijding van den afloop des opstands in Syrie, wordt ook door de in Fransche en Italiaansche havens aangekomene handelsbrieven uit ALEXANDRIE van 4 Julij bevestigd. De rebellen van Naplus en Jeruzalem hebben zich aan Ibrahim Pacha onderworpen. Men gelooft, dat Mehemed Ali, die nog niet te Jaffa was aangekomen, bij dezen toestand van zaken welhaast naar Alexandrie zal terugkeeren. Een artikel in de Courant van Lucca zegt, dat hij den Syriers eene algemeene vergiffenis heeft verleend. Deze wending der gebeurtenissen schijnt in Konstantinopel, bij het vertrek van den laatsten post, of nog niet bekend, of opzettelijk niet geweten te zijn, want de berigten van daar stellen cij voortduring de zaken van Syrie in een zeer bedenkelijk licht; daarentegen schilderen zij den toestand van Mehemed Ali als het hoogste gevaar dreigende af.

— In de ontvangen brieven van New-York, dd. 7 Augustus, wordt gemeld:

Er heerscht steeds eene verontrustende staatkundige gisting in die stad. De jonge lieden van New-York, ten getale van meer dan 5000, naar men zegt, hebben zich vereenigd en krachtige besluiten genomen tegen den President Jackson en deszelfs regeringsstelsel. Men zal opmerken, dat oorspronkelijk de meerderheid van het jonge geslacht den Generaal was toegedaan. De kwestie aangaande de Bank en de bedriegerijen ontdekt bij de Administratie der Posterijen, zijn de voornaamste onderwerpen geweest van het geschil, hetwelk de aanneming der besluiten is over afgegaan.

— In de *Times* wordt een brief medegedeeld van een voormaligen bewoner van Indie aan den President der Kommissie voor de aan te leggen stoomvaart naar Indie gerigt, ten betooge, dat het oneindig doelmatiger en verkiesbijker is, dat deze vaart door de Roode Zee plaats hebbe, dan langs de rivier de Euphraat, zoo als de Kommissie heeft besloten, dat beproefd zoude worden, en gaf de hij alzoo, uit naam van de Britsche bevolking in Indie, de hoop te kennen, dat men dit laatste plan zal laten varen en dat aan het eerstgenoemde gevolg zal worden gegeven.

De Schrijver geeft onder anderen daarbij te kennen, dat indien de communicatie langs de genoemde rivier al uitvoerlijk mogt worden bevonden, van dezelve door drie-vierden der bewoners van Indie geen gebruik zoude kunnen worden gemaakt, daar alléén Bombay in de rigting van dien weg ligt; terwijl van de communicatie door de Roode Zee gelijkelijk gebruik kan worden gemaakt, door de bewoners van Bombay, Ceylon, Madras en Calcutta.

— In den *Temps* leest men:

De maatregel, ten doel hebbende om ongelukkige vrouwen te beletten zich aan de woede van het spel over te geven, door hetzelve, zoo niet onmogelijk, althans moeijelijk te maken, zal morgen ten uitvoer worden gelegd. Zij waren reeds vroeger van de beurs zelve verwijderd; thans vernemen wij, dat zij morgen bevel zullen bekomen, zelfs het hek te verlaten en hare plaats op het plein te nemen, waar zij op haar gemak zullen kunnen agioteren, mits zij slechts den doortogt niet belemmeren.

Hoe betreurenswaardig is die onedele hartstogt, hoe droevig vooral bij eene klasse, die zoo zeer onze belangstelling verdient! Gisteren nog besproeide een dezer slagtoffers de trappen der beurs met hare tranen, omdat haar makelaar hare orders tot verkoopen niet nagekomen was en de prijzen zich sedert al lager en lager hadden gesteld.

Naast dit tooneel van droefheid konde men zich niet onthouden van lagchen, toen men keukenmeiden, door hare meesters verrast, hun hoorde antwoorden: » dat zij zich daar voor haar geld bevonden even goed goed als zij (de meesters) voor het hunne; dat overigens de keuken daarbij niets te lijden had, vermits het uur der beurs niet dat van het middagmaal was. »

— Er bevindt zich tegenwoordig te PALERMO, op Sicilie, een kind, Guiseppe Gonzaga genaamd, hetwelk de aandacht van al de Geneesheeren en Natuurkundigen van Italie tot zich trekt. Naauwelijks 3 jaren oud, heeft dit kind eene lengte van 4 1/3 Siciliaansche palmen (omstreeks 4 1/2 voet Nederlandsch) bereikt. Zijne leden zijn wel gevormd en van eene buitengemeene sterkte; het wonderbaarlijkste is, dat hij thans reeds volkomene mannelijke kracht bezit. De heer Sgreppo, een der eerste Geneesheeren van Palermo, beweert, dat, indien dit kind niet door eenige ziekte in deszelfs wasdom verhinderd wordt, het een der onzaggelijkste reuzen zal worden, welke men ooit gezien heeft.

— Een Duitsch Dagblad meldt uit KOBLENTZ dat zich aldaar dezer dagen een jong persoon van de vierde verdieping uit een venster op straat heeft geworpen en dood op de plaats is blijven liggen. Het merkwaardigste der zaak is dat deze persoon daags te voren zijne bruiloft had gevierd. Zou de huwelijksstand reeds in eenen dag hem zoo bekoorlijk zijn voorgekomen? Het geval ware eene zonderlinge bijdrage tot de geschiedenis van den huwelijken staat!

— Een zelfmoord, die van ijzingwekkende omstandigheden is vergezeld gegaan, heeft in eene der voorsteden van Cambrai plaats gehad. Omtrent vijf maanden geleden had een zekere kroeghouder uit de voorstad Notre Dame hevigen twist met zijne vrouw, gepaard met zulk eene verregaande tuchtiging, dat hij geloofde de bewusteloos nederzijgende ongelukkige vrouw doodgeslagen te hebben. Aan berouw en wanhoop toomeloos zich overgevende schoot de man zich door het hoofd. Toen de vrouw tot hare zinnen terugkeerde liet zij, op het zien van haren dooden man, de innigste droefheid blijken, en sedert dat oogenblik bleef zij een noodlottig voornemen koesteren, hetwelk zij ll. Zaturdag dan ook ten uitvoer heeft gebragt. Des avonds te voren vraagde zij bedektelijker wijze hoedanig men een geweer laadde en toen de nacht was gevallen en de vrouw de zekerheid had, dat hare kinderen, waarvan het eene blind is, in diepen slaap waren, schoot zij zich in de keel eene geweerlading af, wier losbarsting zoo geweldig was, dat daardoor het hoofd van den romp werd gescheiden. Een der kinderen, een meisje van 15 jaren, door het gedruis ontwakende, snelde naar het bed harer moeder, en getracht hebbende haar op te heffen, ontdekte het den akeligen toestand, waarin deszelfs moeder zich bevond.

— Uit Avennes (dep. du Nord) schrijft men als volgt: Eene verschrikkelijke misdaad, die in de regterlijke jaarboeken welligt zonder voorbeeld is, is hier korteliengs aan den dag gekomen. In een niet ver van onze stad gelegen dorp woonde eene boerin wier dubbelzinnig levensgedrag meer dan eenmaal het vermoeden des publieks had gaande gemaakt; men betichtte haar zich aan losbandigheid over te geven en verscheiden kinderen gehad te hebben; doch tot dus verre waren dit slechts vermoedens, en had men geen het minste bewijs kunnen aanvoeren. Sedert eenige maanden meende men haar op nieuw zwanger te zien; plotseling ontdekt men dat hare gestalte zigtbaar is geslonken, dat hare wangen derzelver frissche kleur hebben verloren en dergelijk kenteekenen meer. De ten gevolge hiervan in omloop komende dezer geruchten deden de Overheid besluiten om aan hare woning huiszoeking te doen plaats hebben. Dit onderzoek heeft in de slaapkamer dier boerin zeven in de rook hangende lijken doen vinden; deze rampzalige heeft daarop bekend elf kinderen gehad, doch slechts vier daarvan in het leven gelaten te hebben, welke zij in verschillende godshuizen heeft geplaatst; de zeven overigen waren door haar gesmoord en vervolgens in den schoorsteen gehangen, waar men dezelve vond. Deze vrouw zal voor de eerstvolgende Assises van ons departement te regt staan.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN. — Op den 13 Augustus jl. heeft de algemeene Vergadering der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, onder anderen, het ontwerp eener nieuwe wet voor de Maatschappij, hetwelk aan hare beraadslaging onderworpen was, aangenomen. De voornaamste wijzigingen, welke die wet, ten aanzien van het personeel harer leden en begunstigers bevat, bestaan 1°. in de bepaling, dat mannen, welke zich in de burgermaatschappij bijzonder onderscheiden, door het hoofdbestuur kunnen worden benoemd tot *Algemeene Leden van verdienste*: en 2°. in eene uitbreiding van het Donateurschap, zoodanige, » dat die achtenswaardige bewoners van ons land, welke, de Christelijke godsdienst niet belijdende, volgens den aard der Maatschappij, van het lidmaatschap zijn uitgesloten, nogthans in de gelegenheid worden gesteld, om, onder den titel van *Donateurs*, de vruchten harer werkzaamheid, zoo in het ontvangen van uitgegevene geschriften, als ook in de toelating bij de verhandelingen der departementen (waar de bijzondere wetten dit vergunnen), te mogen plukken."

FRANKRIJK. — Te *Orleans* is voor eenigen tijd zekere weduwe *De Limay* overleden, welke in het bezit was van een kabinet schilderijen zijnde, op zijne reizen door *Holland*, eene verzameling vooral van Hollandsche meesters had bijeengebragt. Deze schilderijen, welke sedert 1768 misschien nimmer waren schoon gemaakt, werden aan een Kunstkooper voorgesteld om ze te waardeeren: en deze schatte, onder anderen, een stuk van *Ruijsdael*, op 60 franken; twee overheerlijke zee-stukken van *Van de Velde*, op 100 franken gezamentlijk, en op gelijke wijze stukken van *Potter*, *Cuijp* en anderen. Gelukkig voor de erfgenamen werd een vriend en kunstkenner daarvan onderrigt, die den raad gaf, om de schilderijen te *Parijs* te verkoopen. Dit is geschied, en het stuk van *Ruijsdael*, door den Orleanschen Kunstkooper op 60 fr. geschat, is voor 6,500 fr. verkocht, en van de twee stukken van *Van de Velde*, het eene voor 4 800 fr. het andere voor 5,600 fr. De geheele verzameling, welke te *Orleans* naauwelijks 2,000 kroonen zou opgebragt hebben, is te *Parys* voor 40,000 fr. verkocht. Tot dit kabinet behoorde ook het stuk van *Rembrandt*, als zijnde eerst verkocht voor 1500 fr en kort daarop door een Engelsch liefhebber voor 4000 fr. — In een Fransch Tijdschrift leest men het volgende: »De Gedenkschriften van de Hertogin *van Perth*, welke onlangs te *Londen* zijn uitgegeven, staven eene omstandigheid, welke tot hiertoe alleen steunde op de getuigenis van de oude nonnen van *Saintcyr*, dat namelijk het Engelsche *God save the king* van Franschen oorsprong is. Wanneer namelijk Zijne Allerchristelijkste Majesteit in de kapel kwam, hief het geheele koor der adelijke jonkvrouwen er telkens de volgende woorden aan, op eene zeer fraaije wijs van *Lully*:

Grand Dieu! sauvez le roy!
Grand Dieu! vengez le roy!
Vive le roy!
Que toujours glorieux
Louis victorieux
Voie ses ennemis
Toujours soumis!
Grand Dieu! sauvez le roy!
Grand Dieu! vengez le roy!
Vive le roy!

De componist *Haendel*, bij een bezoek in het koninklijk gesticht van *Saintcyr*, verzocht en verkreeg de vergunning om de wijs en de woorden van deze Gallicaansche aanroeping af te schrijven, welke hij vervolgens aan *George I* aanbood. Arme Engelschen! Zij hebben maar éénen componist gehad, *Haendel*: en deze was een Duitscher. Zij hebben maar één lied, 't welk onderscheiding verdient, hun volkslied: en het is vervaardigd in *Frankrijk*. Waarlijk, onze overzeesche naburen zijn ongelukkig in de muzijk!"

ENGELAND. — Het kostbare prent-kabinet van den Hertog van *Buckingham* is dezer dagen te *Londen* verkocht. De verkooping heeft 30 dagen geduurd. In dit kabinet vond men de zeldzaamste en schoonste proeven van graveerkunst van alle meesters, onder anderen de prent van *Raphaëls* Heilige Familie door *Edelinck*, waarvan de weêrgade in het Museum van den Hertog van *Saxen-Teschen* is, en waarvoor de Fransche Regering te vergeefs 5000 franken geboden heeft.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Donderdag, 6 *November* 1834.

Ten huize van den Vendumeester
M. A. KEIJSER.

1.) De Plantaadje *Klein Lunenburg*, met de daarop staande Gebouwen, en zes aan denzelven verbondene koppen Slaven, gelegen aan de Warapperkreek, aankomende S. A. Klein, wed. G. G. Laas. *f* 8,600. — John Bent.

2.) Het Huis en Erf, gelegen aan de Watermolenstraat, bekend onder Lª. R. Nº 1, aankomende den uitlandigen Heer B Gaulmin. *f* 9,500. Opgehouden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 6den dezer, het Schip *Alexander*, Kapt. A. S Cassie, naar Rotterdam; lading: 438 vaten Suiker, 506 balen schoone, 2 balen vuile Katoen en 7 vaten Rum.

Idem, de Nl. Am. Brik *Cadet*, Kapt. J. Grover, naar Boston; lading: 267 vaten Malassie.

IN TEXEL GEARRIVEERD:

Den 21sten Augustus, het Schip *de Zorgvuldigheid*, Kapt. J. Brouwer. — Den 24 het Schip *Suriname*, Kapt L. J Lutjes. — Den 25, het Schip *Susanna Maria*, Kapt. J. F

Spiegelberg. — Den 26, het Schip *Noord-Holland*, Kapt. H. K. Ruijl. — Den 28, het Schip *de Godefrida*, Kapt. H. Wittebol. — Den 3de September, het Schip *de Jonge Lodewijk Antonie*, Kapt. R. Tjebbes. — Allen van hier.

ADVERTENTIEN.

(43426) Op heden den 30sten October, werd ons door den dood ontrukt, onze teeder geliefde Huisvrouw, Moeder en Behuwd Moeder, SOPHIA COSTER, geb. SIMONS, in den ouderdom van 47 jaren. — Al degenen die haar deugdzaam karakter gekend hebben, kunnen beseffen, hoe zwaar ons dit verlies treft.

M. J. COSTER.

Mede uit naam mijner Kinderen en Behuwd Zonen.

(39794) In het begin der maand December aanstaande, dag en datum nader te bepalen, zullen de ondergeteekenden, door en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, doen verkoopen:

De *SLAVEN*, thans nog werkende op de Plantaadje *Charlottenburg*, benevens het *EFFECT* zelve, cum. annexis.

Paramaribo, den 6 November 1834.

L. THIJM qq.
A. F. GERDEMAN qq.
J. FROUIN qq.
J. F. ROUX qq.

Gebrs. Van Gelder

hebben ontvangen met de laatste Schepen en bieden te Koop aan:

Fijne Engelsche en Hollandsche Mans-, Jongens-, Dames-, Meisjes- en Kinderen Schoenen, *dikke Waterproof dito*, Mans en Jongens Engelsche Hoeden, Dames en Meisjes dito met pluimen en veeren, Dril, Jaconets, Cambricks, Schots Batist, Printers, Meubel Chits, Streep, Bont, Osnabr. Linnen, Siamoizen, Negerhoeden, Schotsche Mutsen, wollen en gestikte Dekens, Parapluien en Parasols, een assortiment Engelsch Pleet-, Blik- en Bronswerk, bestaande in: Kandelaars met stulpen, Flesschenbakken, Inktkokers, Thee Machines, Chocolaad en Waterkannen, Schoteldekkers, Koffijtrommels en Geld dito, Filtreer Koffijkannen, Drankstellen, Olie en Azijn dito, patent Kurkentrekkers, Presenteerbladen, Papegaai Kooijen, Britt. Metal Koffij- en Thee Serviezen, Tafellampen van 1, 2, 3 en 4 lichten, Tuingieters, Nesten Trommels, fijne Tabak-, Thee- en Ombredoozen, Chaistuigen, Zadels, enkelde en dubbelde Toomen, patent Lantaarns, koperen Kandelaars en Bootlantaarns, vergulde Porceleine Thee Serviezen, Bouillon Koppen, Lampetkannen, Boterpotten, fijne Tafelmessen en Vorken, Schrijfkistjes en Scheerdoozen, élégante Penilufes, Verrekijkers, Reiskoffers en dito Zakken, Chacots, Degens, Dragons, Sjerpen en andere Militaire benoodigdheden, Schrijfbehoeften, Visschersgaren en Lijnen, Spijkers, Houweelen, Modder- en Delfschoppen, geelhechte en Bulhouwers, Kraan- en Krassagen, Dommekrachten, Boote- en Pontedreggen, IJzeren Potten, Suikerlepels en Schuimers, Koffij Zoeften, Slijpsteenen, Brandstaven, Breeuwwerk en andere Plantaadjebehoeften, Verfwaren, een assortiment Engelsche IJzer en Koperwaren, waaronder Timmermans-, Schrijnwerkers-, Beeldhouwers-, Kuipers-, Metselaars-, Smids- en Schoenmakers Gereedschappen, Jagt- en Kommandlo Geweeren, fijn Buskruid en Hagels, Bristol Suikerkalk in potten, versche Zalm in doozen, en meer andere Goederen. (44745)

Nieuwe Boekwerken.

De ondergeteekenden hebben de eer, het Leesminnend Publiek te berigten, dat bij hen verkrijgbaar zijn:

Eene fraaije Verzameling

VAN

HOLLANDSCHE, FRANSCHE, ENGELSCHE EN HOOGDUITSCHE

Boekwerken,

VAN DE BEROEMDSTE SCHRIJVERS.

(*Breeder bij Catalogussen omschreven.*)

Paramaribo, den 6 November 1834.

(44699) DEGENHARD & KRAMER.

(44743) TE KOOP BIJ

F. Eijsbreker:

Opgemaakte Italiaansche Dames Stroo Hoeden met bloemen en linten a ƒ 20; opgemaakte Dames en Kinder Mutsen; differente Binnewerken; differente Reukzepen, als: Transparant, Rozen, Amandelen, Ceylon, Windsor, Palmyrene en Provence; differente Reukwaters; Visite Kaartjes in alle soorten; Dames en Heeren Kammen; kinder Sluitkammen; Dames en Heeren Handschoenen; Lucifers; alle soorten roode Aardewerken; beste Anijszaad in pakken van 10 pond, en een extra partij *KINDEREN SPEELGOED*, en onderscheidene Goederen meer.

Gebroeders Reelfs

hebben ontvangen per Kapt. B. F. Ipsen, en bieden te Koop aan:

Boter; zoetemelksche-, komijne- en zwitsersche Kaas; Aardappelen; Hammen; Saucijsjes; Worst; Rolpens; Saucijse de Bologne; Rib en Bilstukken; gerookte Tongen; Haring; Anchovisch; Zuurkool; Gort in vaatjes en in pullen; Broodsuiker; patent-, lijn- en zoete Olie; Banket en Bitterkoekjes; Rozijnen; Krenten; Amandelen; Pruimen; Vijgen; Appelen; Peeren; bruine en witte Sago; Vruchten op brandewijn; Specerijen; Thee; Snuif; Sigaren; Tabak.

Jenever; conjac en witte Brandewijn; roode Wijn in oxhoofden en in kisten; wit en bruin Bier in oxhoofden en in manden; Azijn in oxhoofden en in pullen; madera-, rhijn- en port Wijnen; fijne Likeuren; fransche Wijnen; Marasquin d'Isara; Maagbitter.

Fijn-, huismans- en osnabrugs Linnen; Vriesch Bont; garen en katoenen Kousen en Sokken; zijde en katoene Zakdoeken; witte en blaauwe Salempoeris; gekleurde Calicos in soorten; Cambricx; Jaconets; Muslin; Meubelchits; gemite Muslin; wit en bruin Dril; Satinet; Flanel; Merinos; dames Kragen; witte en zwarte Voiles; dames Corchetten; Neteldoeksche Doeken; Nachtmutsen; Draagbanden; zijde en katoenen Parapluien; mans en vrouwen Schoenen.

Loodwit; spaansch-, vriesch en keizers Groen; Berlijns blaauw; Indigo; engelsch en poolsch Bruin; Menie; Doodekop; Goudglid; Geeloker; gemalen en timmer Krijt; Barnsteen Vernis; Schoppen; Houweelen; geelhechte Houwers; duim- en kruis Hengsels; Timmer Axen en Snikken; Spijkers in soorten; Messen en Vorken; Vischhoeken, en diverse andere IJzer- en Koperwaren; Glaswerk en Glazen Ruiten in soorten.

Schrijf- en Postpapier; Ouwels; Lak, enz., enz. (44407)

Gebroeders Cordua

hebben ontvangen per de laatst gearriveerde Schepen:

Aardappelen; Boter; Kazen; Azijn in manden; Haring en verdere andere Goederen meer. (44703)

M. N. Monsanto

heeft ontvangen per het Schip *Catharina Anna Helena*, een assortiment ENGELSCHE GOEDEREN, bestaande in: Effen, gestr., ger., witte en gekl. Neteldoek, witte Gaas, roode en bl. Doeken (zoogen. *lobbie doe*); plate Garen van diff. nummers; Dames zwarte en gebr. Schoenen; en Adel. Laarzen; jong. en kinder Laarzen; geassorteerde Naalden; Rooswater en differente andere Goederen meer. — *En in voorraad:* beste Madera-, Malaga-, Rhijn en Roode Wijn; Bier; Brandewijn; Jenever; Broodsuiker; Kaneel; Wijn Azijn; IJzer en Koperwaren; Mans en Jongens Engelsche witte Hoeden; Mans Kousen en Sokken; Vrouwen, Meisjes en Jongens dito; Chais en Koetstuigen; Zadels; Toomen en Martingalen; Wane en Kopie Planken van 20 voets 1½ duim; welke hij presenteert tot *moderate prijzen* te koop aan. (44738)

(43417) De minderjarige PAULINA CORNELIA VOIGT vertrekt.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip Amsterdam, Kapt. C. Abrahamsz Jr. Adres bij Gebr. Berns. — Sluit Heden.

Het Schip de Prins der Nederlanden, Kapt. J. Hilbrands. — Adres bij Gebroeders Reijns. Sluit 30 November.

Het Schip Maria, Kapt. J. J. Rembes. — Adres bij Lejsner & Scheffer. — Sluit 14 November.

Het Schip Sophia Cecilia, Kapt. B. F. Ipsen. — Adres bij Gebr. Reijns.

Het Schip Atalante, Kapt. C. Meijer. — Adres bij Gebr. Reijns.

Het Schip Catharina Anna Helena, Kapt. P. H. Bos. — Adres bij L. D. J. van Bommel. Sluit 20 November.

Het Schip de Faam, Kapt. J. Andresen. Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het Schip Suriname, Kapt. R. van der Meij. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 15 December.

Het Schip Nicolaas Witsen, Kapt. F. Lange. Adres bij J. F. Favereij. — Sluit 15 December.

Naar Middelburg:

Het getimkt Brikschip Agenoria, Kapt. W. van der Kolff. — Adres bij Lejsner en Scheffer.

Naar Boston:

De Nd. Am. Brik Charles, Kapt. Rowe. Adres bij J. M. Samson.

De Nd. Am. Brik Juniper, Kapt. Proctor. Adres bij J. M. Samson.

Hoogsten Waterstand

AAN DE FORTRESSE *NIEUW AMSTERDAM.*

	's morgens. u. m.	's namidd. u. m.
7. Vrijdag	9—58	10—22.
8. Zaterdag	10—50	11—19.
9. Zondag	11—46	12—16.
10. Maandag	12—40	1—07.

☞ Als het aan de Fortresse *Nieuw Amsterdam* hoog water is, dan is zulks aan *Paramaribo* 14 *minuten later.*

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.